

<https://doi.org/10.15407/econlaw.2024.03.066>

УДК 346.7:368.21

Сергій МИРОСЛАВСЬКИЙ, канд. юрид. наук, доц.,
доцент кафедри права та публічного управління
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, м. Суми, Україна
(orcid.org/0009-0009-0855-8504)

ПУБЛІЧНИЙ ДОГОВІР (ОФЕРТА): ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключові слова: публічний договір (оферта), особливості практичного застосування, господарська діяльність, господарський договір, умови договору.

Визначено поняття публічного договору (оферти) на основі норм законодавства і порівняльно-правового аналізу наукових публікацій українських учених. Досліджено ключові сфери застосування договорів у різних секторах господарської діяльності. Розглянуто загальні проблеми, включно з проблемою відсутності публічних договорів (оферти) на вебсайтах суб'єктів господарювання. Виявлено, що публічні договори (оферти) мають на меті стандартизувати процес укладення угод між контрагентами. Запропоновано Порядок інформування клієнта / споживача про умови публічного договору (оферти) та зміни до нього, а також основні умови, яким має відповідати публічний договір (оферта): предмет договору, умови оплати та ціноутворення, політика доставки та повернення (за умови комерційної складової відносин між контрагентами), права та обов'язки сторін, правила використання, механізми вирішення спорів, застосовне законодавство та юрисдикція, погодження умов договору та права на внесення змін до нього.

Вступ. У сучасній глобалізованій економіці ефективність і дієвість виконання договірних зобов'язань є критично важливими для сприяння економічному зростанню та стабільності. Публічний договір (оферта) за своєю природою призначений для спрощення процесу вступу в договірні відносини, зменшення потреби в індивідуальних переговорах між суб'єктами господарювання та споживачами, й у такий спосіб підвищення ефективності ринку. Однак практичне застосування цих угод все ще пов'язане з проблемами, які можуть підрвати їхню ефективність та інші очікувані переваги.

Актуальність дослідження підкреслюється необхідністю розуміння та вирішення практичних проблем для оптимізації та належного регулювання публічного договору (оферти). Також дослідження є своєчасним з огляду на постійну еволюцію ринку договірних відносин та все більшу залежність від цифрових транзакцій. Оскільки суб'єкти господарювання продовжують орієнтуватись у складнощах цифрової економіки, глибше розуміння практичних проблем, пов'яза-

Цитування: Мирославський С. Публічний договір (оферта): проблеми практики застосування у сфері господарської діяльності. *Економіка та право*. 2024. № 3. С. 66—75. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2024.03.066>

них із публічним договором (офертою), стане вирішальним для збереження конкурентних переваг та забезпечення сталого економічного розвитку.

Дослідження проблем публічного договору (оферти) в практичному застосуванні має першочергове значення для розвитку господарської діяльності. Усуваючи юридичні та операційні перешкоди, дослідження спрямоване на підвищення ефективності цих угод і сприятиме створенню ефективнішого та передбачуваного правового середовища.

Аналіз наукових джерел. Питання практичного застосування публічного договору (оферти) у господарській діяльності є предметом багатьох наукових досліджень, проте вони здебільшого зосереджені на визначенні понять і виявленні ознак публічного договору (оферти). Можна зазначити роботи таких авторів: Е.В. Твердохліб, С.О. Бородовський, З.Ф. Самчук-Колодяжна, Ю.Є. Чирва, І.В. Сидляревич, Г.В. Колісникова, О.В. Мороз, В.В. Толюпа, В.П. Янишен та ін.

Аналіз наукових публікацій показує, що хоча визначення публічного договору (оферти) є основоположним, питання практичного застосування виходять далеко за межі простої концептуальної ясності. Проблеми з дотриманням законодавства, захистом споживачів, технологічною інтеграцією та вирішенням спорів підкреслюють динамічний характер публічних договорів (оферти) у господарській діяльності. Тому інтеграція юридичної науки з практичними рішеннями буде важливою для подолання поточних проблем і сприяння створенню міцної основи для публічного договору (оферти).

Методи дослідження. У дослідженні було використано змішаний методологічний підхід, який поєднав якісні та кількісні методології дослідження для комплексного аналізу практичного застосування публічних договорів (оферти) у господарській діяльності. Застосовано й інші методи: узагальнення для визначення поняття публічних договорів (оферти); класифікації та групування для окреслення сфер та способів застосування публічного договору (оферти); порівняльно-правовий для виявлення особливостей та відмінностей публічних договорів (оферти), які використовують суб'єкти господарювання. Аналітичний метод був потрібний для визначення та оцінки

проблем застосування публічних договорів (оферти) у господарській діяльності, а методи абстрагування та конкретизації — для виявлення шляхів подолання поточних проблем у застосуванні публічних договорів (оферти).

Мета дослідження. Основною метою цієї праці є дослідження практичних проблем, пов'язаних із застосуванням публічних договорів (оферти) у господарській діяльності. Виявивши та проаналізувавши ці проблеми, дослідження має на меті забезпечити глибше розуміння того, як ці угоди функціонують, і запропонувати рішення, що можуть підвищити їхню ефективність і надійність. Дослідження спрямоване на подолання розриву між теоретичними межами та практичним застосуванням, що, зрештою, сприяє ефективнішій та передбачуваній практиці договірних відносин.

Результати дослідження. Укладання договорів є важливим аспектом господарської діяльності, а одним із основних видів договорів є публічний договір (оферта). У динамічному правовому середовищі публічні договори (оферти) є ключовим механізмом, що полегшує транзакції у різних секторах економіки. Публічний договір (оферта) є основоположним у сфері економічної діяльності, забезпечуючи підприємствам спрощений спосіб пропонувати товари та послуги широкій аудиторії.

Відповідно до ч. 1 ст. 633 ЦК України публічним договором є договір, у якому одна сторона — підприємець зобов'язується продати товари, виконати роботу або надати послуги кожному, хто до нього звертається та їх потребує. Це стосується багатьох сфер: роздрібно-ї торгівлі, громадського транспорту, послуг зв'язку, медичних, готельних і банківських послуг тощо [1].

Ст. 641 ЦК України встановлює, що будь-яка сторона майбутнього договору може зробити пропозицію про його укладення. Така пропозиція, зокрема, якщо вона містить документи чи інформацію, загальнодоступну в Інтернеті, містить і основні умови договору та запрошення укласти угоду на цих умовах з будь-ким, хто відповість, незалежно від наявності електронного підпису (наприклад, публічні договори (оферти) на вебресурсах суб'єктів господарювання) [1].

Як зазначає у своїй праці Е.В. Твердохліб, публічний договір є прикладом диспозитивного методу врегулювання цивільно-правових

відносин, що спрямований на задоволення потреб широкого загалу суспільства, реалізується підприємцями і спрямований на захист інтересів споживачів [2, с. 257]. Проте не завжди такий договір спрямований на захист інтересів споживачів, оскільки суб'єкти господарювання можуть пропонувати умови, що надають їм більше прав або менше зобов'язань, ніж споживачам. Це може створювати дисбаланс у взаємодії між сторонами, де інтереси підприємця переважають над інтересами споживача.

С.О. Бородовський у своєму дисертаційному дослідженні називає публічною офертою пропозицію про укладення договору, звернену до необмеженого кола осіб, яка містить усі істотні умови майбутнього договору, висловлює згоду оферента бути пов'язаним її умовами та вимагає повного і безумовного акцепту [3, с. 73]. Тут виникає проблема повного і безумовного акцепту та його отримання в мережі Інтернет. У традиційних договірних відносинах акцепт може бути вираженням через підписання письмового договору, що чітко засвідчує згоду сторін. Однак в інтернет-середовищі процес акцепту має певні особливості та виклики.

Суть публічного договору полягає в тому, що особа (підприємець), яка займається публічною діяльністю, зобов'язана здійснити поставку товару, виконати роботу або надати послугу та не має права відмовити клієнту / споживачу в укладенні договору або наданні товарів чи послуг [4, с. 131].

Ю.Є. Чирва, Д.І. Євстрат зазначили, що публічна оферта (*Terms of use*, англ. *умови використання*) є пропозицією укласти договір на заздалегідь визначених умовах без переговорів або досягнення домовленостей щодо умов. Зазвичай такі договори використовують для визначення основних прав і обов'язків власника сайту та його користувачів [5, с. 102].

З огляду на правову природу і тлумачення загальних понять «Публічна оферта» та *Terms of use*, можна дійти висновку, що ці терміни мають схожі аспекти, але не є тотожними [6]. Так, «Публічна оферта» фокусується на умовах укладення договору щодо купівлі-продажу товарів або послуг і створює зобов'язувальний договір між продавцем і покупцем. Натомість *Terms of use* визначає правила використання сервісу або вебсайту і не є угодою, що перед-

бачає купівлю-продаж товарів / послуг. Але варто зауважити, що публічний договір (оферта) може містити умови використання, якщо вони стосуються умов надання послуг / придбання товару або використання вебресурсу.

І.В. Сидляревич та Г.В. Колісникова визначили публічну оферту як публічну пропозицію, що відповідає вимогам визначеності, зобов'язувальності оферента, містить істотні умови майбутнього договору й такі ознаки: загальні (виразність оферти, вираження наміру оферента взяти на себе зобов'язання у разі акцепту оферти), та спеціальні, зокрема безадресність [7, с. 196].

О.В. Мороз також розглядає оферту через призму її ознак, які містять: вказівку на основні умови угоди, вираження наміру оферента зобов'язати себе на виконання договору під час ухвалення пропозиції, можливість адресності оферти одній, кільком особам або необмеженому колу осіб, а також вказівку на строк, протягом якого пропозиція є обов'язковою для оферента [8, с. 86].

Герменевтичні виклики у сфері господарського договірного права також є одними з тих, які потребують уваги в процесі дослідження. Як зазначає у своїй фундаментальній праці О.А. Беляневич [9, с. 493], граматичне тлумачення застосовується під час встановлення істинного змісту правових норм і тлумачення договорів через аналіз словесних формулювань, правил граматики, синтаксису та етимології слів. З огляду на це можна дійти висновку, що поняття «публічний договір оферти», «договір публічної оферти» та «публічний договір (оферта)» мають тотожне значення. Їх часто використовують у практиці суб'єкти господарювання.

Так, публічний договір (оферта) є важливим інструментом у правовідносинах між контрагентами та регулює взаємовідносини між підприємцем, який пропонує товари, послуги або виконання робіт, та споживачами, які бажають скористатися цією пропозицією. Цей договір розміщується на вебсайті компанії, де кожен споживач може ознайомитися з його умовами. Публічний договір (оферта) широко використовується у різних сферах господарської діяльності (табл. 1), особливо в тих, де продаж товарів або послуг може відбуватись через масові та масштабні угоди. Публічний договір (оферта) використовують для багатьох

цілей, частіше там, де стандартизовані положення й умови спрощують транзакції та взаємодію зі споживачами.

Публічні договори (оферти) є незамінними у цих сферах, оскільки забезпечують прозору та юридично обов'язкову основу, яка гарантує, що сторони розуміють свої права та обов'язки, що дає змогу зміцнити довіру, підвищити задоволеність клієнтів і зменшити ризики, й у такий спосіб сприяє якіснішому наданню послуг. Проте їхнє практичне застосування викликає низку суперечок, колізій та інших об'єктивних проблем, зокрема щодо захисту прав контрагентів. Основні питання полягають у формі, змісті та механізмах укладання цих угод.

Проблема відсутності публічних договорів (оферти) на вебсайтах суб'єктів господарювання може призвести до інших суттєвих ризиків, зокрема недовіри споживачів, правової

невизначеності, збільшення кількості спорів і невідповідності законним вимогам. Так, інтернет-магазини *I-maxi* [10] та «Майстерня вишиванок» [11] взагалі не містять публічного договору (оферти) або іншої інформації щодо порядку співпраці та взаємодії між продавцем та покупцем. У зв'язку з цим виникає необхідність у регламентації обов'язку суб'єкта господарювання розміщення такого Договору на власних вебресурсах, забезпечення чіткості, доступності та регулярного оновлення публічних договорів (оферти). Завдяки цьому компанії можуть підвищити прозорість, зміцнити довіру споживачів, зменшити юридичні ризики та забезпечити дотримання вимог чинного законодавства.

Іншою проблемою є неузгоджені правові стандарти, тобто **невизначена юрисдикція застосування публічного договору (оферти) або вирішення спорів**. У деяких випадках публічні

Таблиця 1. Сфери та способи застосування публічного договору (оферти)

Сфера	Способи застосування
Електронна комерція	Уточнення умов оплати, термінів доставки та політики повернення; забезпечення захисту та задоволення клієнтів через встановлення чітких правил взаємодії та транзакцій; створення правового підґрунтя для вирішення спорів
ІТ та програмне забезпечення	Деталізація умов ліцензування програмного забезпечення, прав користувача та захист інтелектуальної власності; визначення обсягу послуг із поширення, налаштування та підтримки програмного забезпечення; встановлення питань щодо оновлень, виправлень помилок і системної інтеграції
Послуги SAAS	Опис умов передплати, обмежень використання та угод про рівень обслуговування (<i>SLA — Service-level agreement</i>); визначення прав користувача, конфіденційності даних і заходів безпеки; забезпечення чіткої структури для оновлення послуг, обслуговування та підтримки
Телекомунікації	Умови активації послуг, ліміти використання та платіжні цикли; обов'язки клієнта, як-то: платіжні зобов'язання та обслуговування обладнання; умови щодо перебоїв у наданні послуг, гарантії якості та порядок розірвання
Фінансові та інформаційні послуги	Визначення умов фінансових операцій; надання консультаційних послуг та обробки даних; забезпечення прозорості комісій, процентних ставок і плати за послуги
Освітні послуги	Умови реєстрації, оплати освітніх послуг; політика відшкодування; визначення прав та обов'язків сторін
Медицина	Умови медичних консультацій, лікування та процедур; забезпечення згоди пацієнта та розуміння медичних послуг та їх оплати; захист прав пацієнтів і конфіденційності
Туризм і готельний бізнес	Умови бронювання, політика скасування та відшкодування; захист як постачальника послуг, так і клієнта за допомогою чітких умов обслуговування та положень про відповідальність

Джерело: авторська розробка.

договори (оферти) не містять конкретних положень щодо юрисдикції застосування договору або вирішення спорів, що у такому випадку призводить до різного тлумачення норм договірних прав.

Публічний договір (оферта) інтернет-магазину «Віста» містить положення про застосування юрисдикцію лише для умов доставки та повернення замовлення та відповідальності, однак інформація щодо питання вирішення спорів відсутня [12].

Для суб'єктів господарювання, які працюють на міжнародному ринку, відсутність положень про юрисдикцію може бути особливо проблематичною, оскільки це ускладнить транскордонні транзакції та може призвести до правових колізій. Тому включення положень про юрисдикцію вирішення спорів до публічного договору (оферти) має важливе значення для забезпечення юридичної ясності, послідовності та справедливості. Зазначене дає змогу гармонізувати правові стандарти, забезпечити передбачувану правову базу, що сприяє ефективному вирішенню спорів, і є вигідним як суб'єктам господарювання, так і кінцевим споживачам.

Однією з найважливіших проблем у публічних договорах (офертах) є **дисбаланс прав між оферентом** (стороною, яка пропонує — суб'єкт господарювання) і **акцептантом** (сторона, яка приймає — як правило, споживач). Суб'єкти господарювання укладають ці договори в односторонньому порядку, що часто призводить до умов, які значно сприяють їм, однак це також призводить до включення несправедливих або обтяжливих умов для споживачів, які вони не мають права змінювати.

Для виявлення зазначеної проблеми було проаналізовано деякі публічні договори (оферти) суб'єктів господарювання на предмет наявності та конкретизації положень щодо **порядку змін умов договору**:

1. Публічний договір (оферта) ТОВ «Маркетинг-агенція «Ціль»» містить п. 6.1.3, який передбачає внесення змін до Угоди через розміщення їх на сайті Виконавця без додаткового повідомлення Замовника [13].

2. У п. 1.3. публічного договору (оферти) ТОВ «Ритейлкомпані» зазначено, що адміністрація сайту має право в односторонньому порядку змінити умови цього Договору у будь-який час, і ці зміни набувають чинності з

моменту розміщення нової версії Договору на вебсайті [14].

3. Пунктом 14.4 публічного договору (оферти) Інтернет-магазину *МОУО* передбачено, що Продавець має право вносити зміни в текст цього Договору на свій розсуд у будь-який час і без попереднього повідомлення Покупців. Актуальна інформація в договорі завжди доступна на сайті інтернет-магазину. Також цей договір не містить інформації про те, хто є оферентом цього договору, тобто не вказано найменування юридичної особи (Продавець) [15].

4. Публічний договір (оферта) ТОВ «Академія Навичок» взагалі не містить пункту щодо порядку внесення змін до договору [16].

5. Пункт 11.2 публічного договору (оферти) ТОВ «Київська Школа Економіки та Менеджменту» передбачає, що виконавець залишає за собою право вносити зміни в умови оферти та відкликати оферту в будь-який час на свій розсуд. У разі внесення змін до оферти, такі зміни набувають чинності з моменту публікації оферти в новій редакції на сайті, якщо додатково не визначено іншу дату набуття чинності таких змін [17].

6. Пункт 8.3. публічного договору (оферти) ФОП Скорикова Н.О. містить положення про те, що Виконавець залишає за собою право змінити умови оферти та/або відкликати оферту в будь-який час на свій розсуд. У разі внесення Виконавцем змін до оферти, такі зміни набувають чинності з моменту розміщення виправленого тексту оферти в мережі Інтернет [18].

7. У публічному договорі (оферті) Державного підприємства «Дія» пунктами 9.1 та 9.2. передбачено, що Технічний адміністратор Порталу Дія має право вносити зміни до цього Договору, включно з новою редакцією, з оприлюдненням інформації про зміни відповідно до п. 1.3 Договору. Зміни набувають чинності через 10 робочих днів після оприлюднення та отримання учасником *e-mail* розсилки про зміни або з дати, зазначеної в оприлюдненій інформації, але не раніше ніж через три робочі дні після оприлюднення [19].

Отже, із семи проаналізованих публічних договорів (оферт) лише один суб'єкт господарювання наголосив та зобов'язав себе повідомляти учасників / клієнтів про зміни в Договорі.

Більшість договорів містять право власника змінювати умови публічного договору (оферти), однак без конкретизованого порядку по-

відомлення користувачів про ці зміни. У разі, коли такий порядок і передбачено, він обмежений лише розміщенням на сайті, без додаткового повідомлення клієнтів через інші засоби електронного зв'язку (якщо у підприємця є такі дані), або відсутнє обов'язкове ознайомлення із публічним договором (офертою) чи змінами до нього під час відвідування сайту, або під час замовлення товарів чи послуг.

Форма згоди (ознайомлення) з публічними договорами (офертами) часто спричиняє проблеми. Багато договорів представлено так, що належно не відображають інформованої згоди сторони, яка їх приймає. Деякі користувачі / споживачі натискають «Я згоден» з умовами Договору, не читаючи їх, що викликає питання щодо дійсності цієї угоди.

У зв'язку з цим варто запропонувати **порядок інформування клієнта / споживача про умови публічного договору (оферти) та відповідні зміни до нього**: 1. Початкове повідомлення про публічний договір (оферту):

- доступність договору на вебсайті компанії;
- договір має бути представлений у зрозумілій та читабельній формі;
- договір має містити усі необхідні умови договору.

2. Вимога від користувача / споживача підтвердження того, що він прочитав та погодився з умовами договору, перед завершенням покупки товару або послуги:

- вимога переглянути («проскролити») повний текст Договору, і тільки після виконаної дії дати змогу погодитися з такими умовами;
- погодження користувача / споживача за допомогою «прапорця» або спливаючого вікна угоди під час реєстрації чи процесу оформлення замовлення.

Дві зазначені вимоги були розглянуті в окремих судах Сполучених Штатів, а саме: *Berkson v. Gogo LLC* [20] та *Feldman v. Google, Inc* [21]. У цих справах суди дійшли висновку, що умова «проскролити» Договір (*scrollwrap agreement*) вимагає від користувача прокручувати умови перед тим, як користувач зможе погодитися з угодою, натиснувши кнопку «Я згоден»;

- надсилання електронного листа або смс-повідомлення користувачу / споживачу із посиланням на публічний договір (оферту) після того, як користувач погодиться з ним.

3. Інформування користувача / споживача про зміни в тексті Договору:

- завчасне повідомлення клієнтів / споживачів про будь-які зміни в договорі. Період сповіщення має бути розумним, як правило, принаймні за 10 днів до того, як зміни набудуть чинності;

- сповіщення електронною поштою або іншими засобами електронного зв'язку із детальною інформацією про зміни (якщо користувач / споживач зареєстрований або вже робив замовлення);

- розміщення оновленого договору на офіційному вебсайті компанії (з вказаною датою оновлення та датою, коли ці зміни набудуть чинності) та вимогою належного ознайомлення і погодження умов оновленого договору.

Викладені положення переконливо доводять, що існує не лише теоретична, а й практична потреба у врегулюванні відносин, пов'язаних із публічним договором (офертою). Для вирішення згаданих проблем потрібно звернути увагу на законодавство, регульовальне укладання публічних договорів (оферт). Необхідно впровадити чіткі та однозначні правила, які б визначали умови оферти та механізми їх виконання. Також важливо забезпечити адекватний рівень захисту контрагентів від недобросовісних дій.

Зміст публічного договору (оферти) часто страждає від браку загальної стандартизації, що призводить до невідповідностей і непорозумінь. Неясність умов та зобов'язань збільшує імовірність порушення прав контрагента та виникнення спорів. Тому запровадження стандартних умов договору може суттєво пом'якшити виклики, з якими зараз стикаються як споживачі, так і суб'єкти господарювання. Стандартизовані договори забезпечують єдину основу, яка допомагає гарантувати дотримання правових вимог і захищає права контрагентів.

Як зазначає Е.В. Твердохліб, наявна практика укладення публічних договорів свідчить про те, що публічні договори здебільшого були укладені з використанням уніфікованих положень і стандартних розробок, які забезпечують реалізацію численних ідентичних екземплярів, на виконанні яких спеціалізується той або інший підприємець. Публічний договір має місце тоді, коли товари, роботи або послуги, що надаються унаслідок укладення такої угоди, призначені для одночасного користування великої кількості осіб та без будь-якої

персоніфікації останніх [2, с. 258]. Отже, публічним договорам притаманно використання типових правових конструкцій, які відповідають характеру договірних правовідносин.

В.В. Толюпа також дійшов висновку, що використання юридичної конструкції публічного договору (оферти) в мережі Інтернет дає змогу стандартизувати процес укладення угод і забезпечити правовий захист як для поставальників послуг, так і для тих, хто ці послуги отримує [22, с. 76].

Варто запропонувати основні умови до публічного договору (оферти), оскільки для вирішення більшості поточних проблем необхідна чітка регламентація обов'язкових умов і вимог до Договору:

- предмет договору, тобто детальний опис пропонованих продуктів або послуг. Важливо, щоб споживачі мали чітке уявлення про те, що вони отримують;

- умови оплати та ціноутворення — чіткі відомості про вартість товарів або послуг, способи оплати, що забезпечить прозорість фінансових умов договору;

- політика доставки та повернення — інформація щодо умов доставки, процедур повернення товарів та умов, за яких у наданні послуг може бути відмовлено або навпаки повернуто кошти;

- права та обов'язки сторін — розмежування прав та обов'язків контрагентів, включно з наслідками невиконання умов договору;

- правила використання — визначені правила та умови використання продуктів або послуг;

- конфіденційність і захист даних — умови щодо конфіденційності та захисту персональних даних мають бути чітко зазначені, якщо вебсайт не має документа «Політика конфіденційності»;

- механізми вирішення спорів — договір повинен містити опис процесу вирішення спорів, включно з варіантами позасудового врегулювання чи судового розгляду;

- застосовне законодавство та юрисдикція — визначення юридичної юрисдикції, країни, де вирішуватимуться будь-які правові питання та застосовуватимуться умови цього договору;

- погодження умов договору та права на внесення змін, тобто право суб'єкта госпо-

дарювання змінювати умови лише законним способом та обов'язковий порядок сповіщення користувача / споживача про ці зміни.

Висновки. Публічний договір (оферта) є важливим інструментом у сучасному бізнес-середовищі. Такі види договорів, якщо вони належно структуровані та реалізовані, створюють чітку та юридично обов'язкову основу, яка регулює відносини між контрагентами, забезпечуючи принципи прозорості, рівності і справедливості.

Практичне застосування публічних договорів (оферти) у сфері господарської діяльності надає можливості і ставить виклики. Серед основних проблем було виявлено: безпосередню відсутність публічних договорів (оферти) на вебсайтах суб'єктів господарювання, невизначену юрисдикцію застосування публічних договорів (оферти) або вирішення спорів, дисбаланс прав між контрагентами та відсутність конкретизації положень щодо порядку погодження умов договору та змін до нього.

Так, відсутність певного «стандарту» таких договорів, разом з відсутністю чітких нормативних вимог, часто призводить до правової невизначеності. Для вирішення цих проблем виникла необхідність у розробці та просуванні стандартних умов публічних договорів (оферти), які охоплюють ключові елементи. У зв'язку з чим було запропоновано визначити порядок інформування клієнта / споживача про умови публічного договору (оферти) та відповідні зміни до нього, а також запропоновано основні умови до публічних договорів (оферти), серед яких: чіткі визначення товарів і послуг, прозорі ціни та умови оплати, політика доставки й повернення, права та обов'язки сторін, конфіденційність і захист даних, ефективні механізми вирішення спорів, юрисдикція, порядок погодження умов договору та внесення змін до договору тощо.

Запропоновані зміни не лише принесуть користь споживачам, захищаючи їхні права та забезпечуючи чіткі умови договору, а й суб'єктам господарювання, оскільки зменшать юридичні ризики та зміцнять довіру споживачів. Зрештою, успішне застосування публічних договорів (оферти) має важливе значення для сталого економічного розвитку та зростання господарської діяльності в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40—44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 05.08.2024).
2. Твердохліб Е.В. Концептуальна характеристика публічного договору. *Проблеми цивільного права та процесу: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці від дня народження О.А. Пушкіна* (19 трав. 2023 р., м. Вінниця). Вінниця: ХНУВС, 2023. С. 256—260. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c350c139-e2f7-4f86-9d1f-a31dd06eb5ca/content> (дата звернення: 05.08.2024).
3. Бородовський С.О. Укладення, зміна та розірвання договору у цивільному праві України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Івано-Франківськ, 2005. 211 с.
4. Самчук-Колодяжна З.Ф. Особливості застосування публічного цивільно-правового договору. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2014. Вип. 9—1. С. 131—133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2014_9-1_41 (дата звернення: 05.08.2024).
5. Чирва Ю.Є. Види та класифікація договорів у сфері інформаційних технологій. *Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2022. Вип. 96. С. 100—106. <https://doi.org/10.30977/BUL.2219-5548.2022.96.0.100>
6. Terms of Use. Definition & Meaning. TermsFeed Dictionary. URL: <https://www.termsfeed.com/dictionary/terms-of-use-definition/> (дата звернення: 05.08.2024).
7. Сидляревич І.В., Колісникова Г.В. Проблемні питання визначення поняття публічної оферти. *XXII Міжнародна наук. конф. «Взаємодія суспільства і науки: перспективи та проблеми»* (20—23 квіт. 2021 р., Лондон (Велика Британія)). С. 194—197.
8. Мороз О.В. Пропозиція укласти цивільно-правовий договір. *Право та інновації*. 2019. № 2 (26). С. 83—88. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/b3c7d5ab-cbb2-4c81-8fa5-6e4cd089ec3d> (дата звернення: 05.08.2024).
9. Беляневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти). Київ: Юрінком Інтер, 2006. 592 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2012/Belyanevich_2006.pdf (дата звернення: 05.08.2024).
10. Інтернет-магазин «I-maxi». *Офіційний сайт*. URL: <https://i-maxi.com/> (дата звернення: 05.08.2024).
11. Інтернет-магазин «Майстерня вишиванок». *Офіційний сайт*. URL: <https://www.vishivanka.com.ua/> (дата звернення: 05.08.2024).
12. Договір публічної оферти інтернет-магазину «Віста». *Офіційний сайт*. URL: <https://vista.ua/public-offer-agreement> (дата звернення: 05.08.2024).
13. Договір публічної оферти ТОВ «Маркетинг-агенція «Ціль». URL: <https://goal-team.com.ua/dogovir-publichnoyi-oferty-tov/> (дата звернення: 05.08.2024).
14. Договір публічної оферти ТОВ «Ритейлкомпані». URL: <https://www.ctr.com.ua/policy/?app=nextgen> (дата звернення: 05.08.2024).
15. Договір публічної оферти Інтернет магазину «МОЮ». URL: <http://surl.li/ussjg> (дата звернення: 05.08.2024).
16. Договір публічної оферти ТОВ «Академія Навичок». URL: <https://lingva.ua/lingva-oferta.html> (дата звернення: 05.08.2024).
17. Договір публічної оферти ТОВ «Київська Школа Економіки та Менеджменту». URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2020/07/PUBLICHNIY-DOGOVIR.pdf> (дата звернення: 05.08.2024).
18. Договір публічної оферти ФОП Скорикова Н.О. URL: <https://methodwriting.com.ua/dogovir-publichnoi> (дата звернення: 05.08.2024).
19. Договір публічної оферти Державного підприємства «Дія». URL: <https://diia.gov.ua/publiczna-oferta-staticznyj-qr> (дата звернення: 05.08.2024).
20. Berkson v. Gogo LLC. 97 F. Supp. 3d 359 (E.D.N.Y. 2015). Apr 8, 2015. United States District Court. URL: <https://casetext.com/case/berkson-v-gogo-llc-1> (дата звернення: 05.08.2024).
21. Feldman v. Google, Inc., 513 F. Supp. 2d 229 (E.D. Pa. 2007). Mar 29, 2007. United States District Court. URL: <https://casetext.com/case/feldman-v-google> (дата звернення: 05.08.2024).
22. Толюпа В., Янишен В. Особливості здійснення публічної оферти райдхейлінг послуг в Україні. *Матеріали конференцій МЦНД*, (24.05.2024; Запоріжжя, Україна). 2024. С. 74—76. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/1237> (дата звернення: 05.08.2024).

Надійшла 07.08.2024

REFERENCES

1. Tsyvil'nyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny No. 435-IV vid 16.01.2003. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2003, No. 40-44, st. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
2. Tverdokhlib E.V. Kontseptual'na kharakterystyka publichnoho dohovoru. *Problemy tsyvil'noho prava ta protsesu: tezy dop. uchastnykiv nauk.-prakt. konf., prysvyach. 98-y richnytsi vid dnya narodzhennya O.A. Pushkina* (m. Vinnytsya,

- 19 trav. 2023 r.) Vinnytsya: KHNUVS, 2023. P. 256-260. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c350c139-e2f7-4f86-9d1f-a31dd06eb5ca/content> [in Ukrainian].
3. Borodovs'kyi S.O. Ukladennya, zmina ta rozirvannya dohovoru u tsyvil'nomu pravi Ukrayiny: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.03. Ivano-Frankivs'k, 2005. 211 p. [in Ukrainian].
 4. Samchuk-Kolodyazhna Z.F. Osoblyvosti zastosuvannya publichnoho tsyvil'no-pravovoho dohovoru. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Yurysprudentsiya*. 2014. Iss. 9-1. P. 131-133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2014_9-1_41 [in Ukrainian].
 5. Chyryva Yu.Ye. Vydy ta klasyfikatsiya dohovoriv u sferi informatsiynykh tekhnolohiy. *Visnyk Kharkivskoho natsional'noho avtomobilno-dorozhnoho universytetu*. 2022. Iss. 96. P. 100-106. <https://doi.org/10.30977/BUL.2219-5548.2022.96.0.100> [in Ukrainian].
 6. Terms of Use. Definition & Meaning. TermsFeed Dictionary. URL: <https://www.termsfeed.com/dictionary/terms-of-use-definition/>
 7. Sydlyarevych I.V., Kolisnykova H.V. Problemni pytannya vyznachennya ponyattya publichnoyi oferty. *XXII Mizhnarodna nauk. konf. «Vzayemodiya suspil'stva i nauky: perspektyvy ta problemy»*. (20-23 kvit. 2021 r., London, Anhliya). P. 194-197 [in Ukrainian].
 8. Moroz O.V. Propozytsiya uklasty tsyvil'no-pravovyy dohovir. *Pravo ta innovatsiyi*. 2019. No. 2 (26). P. 83-88. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/b3c7d5ab-cbb2-4c81-8fa5-6e4cd089ec3d> [in Ukrainian].
 9. Belyanevych O.A. Hospodarske dohovirne pravo Ukrayiny (teoretychni aspekty): Yurinkom Inter, 2006. 592 p. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2012/Belyanevich_2006.pdf [in Ukrainian].
 10. Internet-mahazyn «I-maxi». *Ofitsiyyny sayt*. URL: <https://i-maxi.com/> [in Ukrainian].
 11. Internet-mahazyn «Maysternya vyshyvank». *Ofitsiyyny sayt*. URL: <https://www.vishivanka.com.ua/> [in Ukrainian].
 12. Dohovir publichnoyi oferty internet-mahazynu «Vista». *Ofitsiyyny sayt*. URL: <https://vista.ua/public-offer-agreement> [in Ukrainian].
 13. Dohovir publichnoyi oferty TOV «Marketynh-ahentsiya «Tsil». URL: <https://goal-team.com.ua/dohovir-publichnoyi-oferty-tov/> [in Ukrainian].
 14. Dohovir publichnoyi oferty TOV «Ryteylkompani». URL: <https://www.ctrs.com.ua/policy/?app=nextgen> [in Ukrainian].
 15. Dohovir publichnoyi oferty Internet mahazynu «MOYO». URL: <http://surl.li/ussjg> [in Ukrainian].
 16. Dohovir publichnoyi oferty TOV «Akademiya Navychok». URL: <https://lingva.ua/lingva-oferta.html> [in Ukrainian].
 17. Dohovir publichnoyi oferty TOV «Kyyivs'ka Shkola Ekonomiky ta Menedzhmentu». URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2020/07/PUBLICHNIY-DOGOVIR.pdf> [in Ukrainian].
 18. Dohovir publichnoyi oferty FOP Skorykova N.O. URL: <https://methodwriting.com.ua/dohovir-publichnoi> [in Ukrainian].
 19. Dohovir publichnoyi oferty Derzhavnoho pidpnyemstva «Diy». URL: <https://diia.gov.ua/publicna-oferta-statichnyj-qr> [in Ukrainian].
 20. Berkson v. Gogo LLC. 97 F. Supp. 3d 359 (E.D.N.Y. 2015). Apr 8, 2015. United States District Court. URL: <https://casetext.com/case/berkson-v-gogo-llc-1>
 21. Feldman v. Google, Inc., 513 F. Supp. 2d 229 (E.D. Pa. 2007). Mar 29, 2007. United States District Court. URL: <https://casetext.com/case/feldman-v-google>
 22. Tolyupa V., Yanyshen V. Osoblyvosti zdiysnennya publichnoyi oferty raydkheylinh posluh v Ukrayini. *Materialy konferentsiy MTSND, (24.05.2024; Zaporizhzhya, Ukrayina)*. 2024. P. 74-76. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/1237> [in Ukrainian].

Received 07.08.2024

Serhii MYROSLAVSKYI

Candidate of Law, associate professor

Sumy Makarenko State Pedagogical University, Sumy, Ukraine

orcid.org/0009-0009-0855-8504

PUBLIC OFFER AGREEMENT:
PROBLEMS OF PRACTICAL APPLICATION
IN THE FIELD OF ECONOMIC ACTIVITY

The article is devoted to the study of the problems of practical application of public offer agreement in the field of economic activity. Public offer agreement, which are the basis for a variety of commercial transactions, including e-commerce, telecommunications and financial services, present unique challenges that require careful consideration. The concept of a public offer agreement is defined, based on legislation and comparative legal analysis of scientific publications of Ukrainian scientists.

Key application areas are explored, illustrating how agreements are used in various business sectors, including: e-commerce, IT and software, SAAS services, telecommunications, financial and information services, educational services, medicine, tourism and hospitality, etc.

Thanks to a detailed analysis of public offer agreement, offers of various business entities (Internet stores «I-maxi», «Maysternya vyshyvanok», «Vista», «MOYO», LLC «Marketing Agency «Target», LLC «Retail Company», LLC «Academy Navychok», LLC «Kyiv School of Economics and Management», SE «Dii», etc.), the study highlights general problems, including the problem of the absence of public offer agreements on the websites of business entities, uncertainty of the jurisdiction of the application of public offer agreement or the resolution of disputes, ambiguity of terms, compliance, the problem of protection of the rights of counterparties, the procedure for agreeing contract terms and changes to such terms.

According to the results of the study, it was found that public offer agreement aim to standardize the process of concluding agreements between counterparties, but the basic requirements for such a contract need to be clarified.

In this regard, the Procedure for informing the client/consumer with the terms of the public offer agreement and the corresponding changes to it was proposed, as well as the main conditions to which the public offer agreement must comply: the subject of the contract, the terms of payment and pricing, the delivery and return policy (according to conditions of the commercial component of relations between counterparties), rights and obligations of the parties, rules of use, dispute resolution mechanisms, applicable law and jurisdiction, approval of the terms of the contract and the right to amend it.

By analyzing current challenges and proposing practical solutions, this article aims to contribute to the development of a more reliable and transparent framework for public offer agreement, which will ultimately contribute to a more reliable and efficient legal and economic environment.

Keywords: public offer agreement, application problems, economic activity, economic contract, terms of the contract.